

Informacija o učešću Crne Gore u generalnom povećanju kapitala Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD)

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD/Banka) donijela je 15. decembra 2023. godine Rezoluciju broj 265, kojom je odobreno povećanje kapitala Banke za dodatnih **400.000,00 uplaćenih akcija**, nominalne vrijednosti **10.000,00 eura** po akciji, što ukupno iznosi **4 milijarde eura**. Povećanje kapitala ima za cilj jačanje kapaciteta Banke da nastavi podršku Ukrajini tokom ratnih okolnosti i u procesu poslijeratne obnove, ali i da obezbijedi zadržavanje kreditnog rejtinga i mogućnost finansiranja zemalja članica, uključujući i Crnu Goru. Samo u okviru podrške Ukrajini, EBRD planira da tokom faze rekonstrukcije investira do 3 milijarde eura godišnje, što je značajno povećanje u odnosu na prethodne godine. Istovremeno, Banka nastoji da zadrži kapacitet za finansiranje prioritetnih projekata u svim zemljama operacija, posebno u oblastima zelene tranzicije, održive infrastrukture, razvoja privatnog sektora i unapređenja javnih preduzeća.

Crna Gora, kao punopravna članica EBRD-a, ima pravo, ali ne i obavezu, da učestvuje u povećanju kapitala srazmjerno svom postojećem vlasničkom učešću. Svakoj članici pripada pravo da se pretplati na broj novih akcija koji odgovara **13,44% njenog dotadašnjeg udjela u kapitalu Banke**, zaokruženo naniže. Na osnovu postojećeg udjela od **600 akcija**, Crnoj Gori pripada pravo da se pretplati na **80 novih akcija, ukupne nominalne vrijednosti 800.000,00 eura**. Pretplata se odnosi isključivo na uplaćeni kapital, što znači da se sredstva moraju uplatiti u novcu.

Plaćanje se vrši u **pet jednakih godišnjih rata** od po **160.000,00 eura**, pri čemu dinamika zavisi od datuma kada pretplata postane efektivna. Prvobitni rok za dostavljanje dokumentacije bio je 30. jun 2025. godine, ali je, odlukom Odbora direktora od 11. juna 2025. godine, rok produžen **do 31. decembra 2025. godine**. Ukoliko Crna Gora dostavi potpunu dokumentaciju do tog datuma i pretplata postane efektivna istog dana, **prva rata bi dospjela u roku od 60 dana**, odnosno najkasnije do 1. marta 2026. godine, dok bi druga rata redovno dospjela **30. aprila 2026. godine**. To znači da bi obaveza u prvoj polovini 2026. godine iznosila ukupno **320.000,00 eura**, dok bi naredne rate dospijevale **30. aprila 2027, 2028. i 2029. godine**. U komunikaciji sa Generalnim sekretarijatom EBRD-a potvrđeno je da, iako druga rata formalno dospijeva 30. aprila 2026. godine, postoji mogućnost da se, uz blagovremene konsultacije sa Bankom, njeno plaćanje po potrebi odloži do kraja 2026. ili početka 2027. godine, što bi omogućilo dodatnu fleksibilnost u planiranju budžetskih obaveza.

Plaćanja se mogu izvršiti u eurima, američkim dolarima ili japanskim jenima, uz unaprijed definisane fiksne kurseve za dolar i jen. Neizvršavanje dospjele uplate dovodi do privremenog smanjenja glasačke moći članice u EBRD-u proporcionalno neplaćenom iznosu (npr. jedna petina glasačkih prava se privremeno gubi ukoliko se propusti jedna rata), pri čemu se glasačka prava vraćaju nakon izvršenja uplate.

U ovom trenutku, važno je da Crna Gora postupak upisa kapitala završi do 31. decembra 2025. godine i izvrši prvu uplatu u roku od 60 dana od upisa, čime bi se poslala jasna poruka da država prepoznaje momentum povećanja kapitala i aktivno učestvuje u ubrzanoj tranziciji svoje ekonomije na putu ka EU.

Da bi ostvarila pravo na upis svojih 80 akcija, Crna Gora mora najkasnije do 31. decembra 2025. godine dostaviti EBRD-u kompletnu dokumentaciju, koja obuhvata:

- Instrument o upisu, izjavi i preuzimanju obaveza (Instrument of Subscription, Representation and Undertaking) kojim se Vlada obavezuje da će izvršiti upis akcija i precizira broj akcija i valutu plaćanja;

- Potvrdu (Certificate) kojom se potvrđuje da su sprovedene sve interne zakonodavne i administrativne procedure;
- Obavezu da će se, na zahtjev Banke, dostaviti dodatne informacije; i
- Potvrdu o ovlašćenju kojom se potvrđuje da je potpisnik instrumenta zakonski ovlašćen i da su ispunjeni svi ustavni i zakonski uslovi za njegovu validnost.

Nakon potvrde ispravnosti dokumentacije, upis postaje efektivan, a Crnoj Gori se u knjigama Banke upisuje ukupno 80 novih akcija, što joj donosi 80 dodatnih glasova u glasačkoj strukturi EBRD-a. Time ukupan broj akcija (i glasova) Crne Gore raste sa 600 na 680.

S obzirom na to da se radi o povećanju uplaćenog kapitala koje utiče na ukupni finansijski i institucionalni položaj Crne Gore u okviru EBRD-a, neophodno je da Vlada Crne Gore da saglasnost za učešće države u ovom procesu. Nakon toga, Ministarstvo finansija preuzima obavezu pripreme i potpisivanja potrebne dokumentacije i obezbjeđivanja sredstava za godišnje uplate u periodu 2025–2029. godine. Ukupna finansijska obaveza, kao što je već navedeno, iznosi **800.000,00 eura**, raspoređenih u **pet godišnjih tranši** od po **160.000,00 eura**.

Učešće Crne Gore u postupku povećanja kapitala ima višestruke koristi, država zadržava svoju proporcionalnu poziciju u kapitalu i glasačkoj strukturi Banke, doprinosi finansijskoj stabilnosti i budućem investicionom kapacitetu EBRD-a, te pokazuje posvećenost evropskim integracijama. Istovremeno, obezbjeđuje kontinuitet pristupa povoljnijim kreditnim linijama i tehničkoj pomoći EBRD-a za infrastrukturne projekte, energetske i zelenu tranziciju, podršku privatnom sektoru i jačanje institucionalnih kapaciteta.

INSTRUMENT OF SUBSCRIPTION, REPRESENTATION AND UNDERTAKING

**To: European Bank for
Reconstruction and Development**

In my capacity as Minister of Finance of Montenegro (hereinafter referred to as “the Member”), I the undersigned hereby confirm that:

- (a) the Member hereby subscribes to 80 (eighty) additional paid-in shares in the capital stock of the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), on the terms and conditions laid down in Resolution No. 265 of the Board of Governors dated 15 December 2023 and entitled “Increase in Authorized Capital Stock and Subscriptions Thereto”;
- (b) the Member hereby represents that all legislative and other internal action necessary to enable it to make this subscription has been taken; and
- (c) the Member undertakes that such information will be furnished to the Bank concerning such action as the Bank may request.

The member will make all payments for such additional paid-in shares in Euros.

Sincerely yours,

MINISTER OF FINANCE OF MONTENEGRO
Novica Vuković

INSTRUMENT UPISA, IZJAVE I PREUZIMANJU OBAVEZA

Za: Evropsku banku za obnovu i razvoj

U svojstvu ministra finansija Crne Gore (u daljem tekstu „Član“), ja, dolje potpisani, ovime potvrđujem da:

- (a) Član ovime upisuje 80 (osamdeset) dodatnih uplaćenih dionica u kapitalu Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), pod uslovima i odredbama navedenim u Rezoluciji br. 265 Odbora guvernera od 15. decembra 2023. godine, pod nazivom „Povećanje ovlaštenog kapitala i upisi u isti“;
- (b) Član ovime izjavljuje da su svi zakonodavni i drugi unutrašnji koraci neophodni da mu omoguće ovaj upis preduzeti; i
- (c) Član se obavezuje da će Banci dostaviti sve informacije u vezi sa takvim postupcima koje Banka može zahtijevati.

Član će izvršiti sve uplate za ove dodatne uplaćene dionice u eurima.

S poštovanjem,

MINISTAR FINANSIJA CRNE GORE
Novica Vuković

CERTIFICATE

In my capacity as Protector of the property-legal interests of Montenegro (hereinafter referred to as “the Member”), I hereby certify that:

- (a) I have inspected a signed copy of the Instrument of Subscription, Representation and Undertaking (the “Instrument”) dated [date].
- (b) According to Law on Budget and Fiscal Responsibility (Official Journal of Montenegro No 20/14 dated 25.04.2014, 56/14 dated 24.12.2014, 07/17 dated 27.10.2017, 004/40 dated 26.01.2018, 055/18 dated 01.08.2018 and 066/19 dated 06.12.2019, 70/21, 145/21, dated 31.12.2021, 027/23, from 08.03.2023, 123/23, dated 30.12.2023, 125/23, dated 31.12.2023 and 11/2025, dated 10 february 2025) as well as Government Conclusion No (to be insert), dated (to be insert), Mr. Novica Vuković, Minister of Finance is empowered to execute the Instrument on behalf of the Member and such authority continues to be in full force and effect.
- (c) In accordance with the provisions of Law on Budget and Fiscal Responsibility (Official Journal of Montenegro No 20/14 dated 25.04.2014, 56/14 dated 24.12.2014, 07/17 dated 27.10.2017, 004/40 dated 26.01.2018, 055/18 dated 01.08.2018 and 066/19 dated 06.12.2019, 70/21, 145/21, dated 31.12.2021, 027/23, from 08.03.2023, 123/23, dated 30.12.2023, 125/23, dated 31.12.2023 and 11/2025, dated 10 february 2025), the execution, delivery and implementation of the Instrument are not subject to parliamentary ratification.
- (d) All acts, conditions and authorisations necessary to:
 - a. enable the Member lawfully to enter into, exercise its rights under, and perform the obligations set forth in, the Instrument and the related Resolution of the Board of Governors, being Resolution No. 265; and
 - b. ensure that the obligations set out in the Instrument and the related Resolution of the Board of Governors, being Resolution No. 265 are valid and legally binding on the Member and enforceable against the Member in accordance with the terms thereof,have been performed, fulfilled and delivered in strict compliance with the constitution and laws of the Member.
- (e) The Instrument has been duly authorised and executed and delivered on behalf of, the Member and constitutes a valid and legally binding obligation of the Member, enforceable in accordance with its terms.

Bojana Ćirović
Protector of the property-legal interests of
Montenegro

POTVRDA

U svojstvu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore (u daljem tekstu: „Član“), ovim putem potvrđujem da:

(a) Izvršila sam uvid u potpisani primjerak Instrumenta o upisu, izjavama i obavezama (u daljem tekstu: „Instrument“), datiranog dana [datum].

(b) U skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Službeni list Crne Gore“, br. 20/14 od 25.04.2014. godine, 56/14 od 24.12.2014. godine, 07/17 od 27.10.2017. godine, 004/40 od 26.01.2018. godine, 055/18 od 01.08.2018. godine, 066/19 od 06.12.2019. godine, 70/21, 145/21 od 31.12.2021. godine, 027/23 od 08.03.2023. godine, 123/23 od 30.12.2023. godine, 125/23 od 31.12.2023. godine i 11/2025 od 10. februara 2025. godine), kao i Zaključkom Vlade br. (biće unijeto), od (biće unijeto), g. Novica Vuković, ministar finansija, ovlašten je da potpiše Instrument u ime Člana, te je navedeno ovlaštenje i dalje u punoj pravnoj snazi i važenju.

(c) U skladu sa odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Službeni list Crne Gore“, br. 20/14 od 25.04.2014. godine, 56/14 od 24.12.2014. godine, 07/17 od 27.10.2017. godine, 004/40 od 26.01.2018. godine, 055/18 od 01.08.2018. godine, 066/19 od 06.12.2019. godine, 70/21, 145/21 od 31.12.2021. godine, 027/23 od 08.03.2023. godine, 123/23 od 30.12.2023. godine, 125/23 od 31.12.2023. godine i 11/2025 od 10. februara 2025. godine), zaključenje, potpisivanje, isporuka i sprovođenje Instrumenta ne podliježu parlamentarnoj ratifikaciji.

(d) Svi akti, uslovi i ovlaštenja neophodni da:

- a) omoguće Članu da zakonito zaključi Instrument, ostvaruje prava iz Instrumenta i izvršava obaveze utvrđene Instrumentom i povezanim Aktom Upravnog odbora guvernera, odnosno Rezolucijom br. 265; i
- b) obezbijede da obaveze utvrđene Instrumentom i povezanim Aktom Upravnog odbora guvernera, odnosno Rezolucijom br. 265, budu važeće, pravno obavezujuće za Člana i izvršive protiv Člana u skladu sa njihovim odredbama,

izvršeni su, ispunjeni i obezbijeđeni u strogoj saglasnosti sa Ustavom i zakonima Člana.

(e) Instrument je uredno odobren, potpisan i isporučen u ime Člana i predstavlja važeću i pravno obavezujuću obavezu Člana, izvršivu u skladu sa njegovim odredbama.

Bojana Ćirović
Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore